MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Suomen talous on hiipunut jo sen verran, että myönteisiä signaaleja ja uskoa tulevaisuuteen nyt todella tarvitaan. **SATAKUNNAN KANSA PÄÄKIRJOITUKSESSAAN**

Kilpailukykyä ei osata hyödyntää

Pari viikkoa sitten Maailman talousfoorumi valitsi Suomen maailman kilpailukykyisimmäksi maaksi. Muita vertailussa kärkeen sijoittuneita maita olivat Ruotsi, Hollanti, Tanska ja Saksa.

Suomen vahvuuksina mainittiin muun muassa Euroopan paras koulutusjärjestelmä ja se, että Suomi on maailman johtava tekijä matkalla kohti digitaalista taloutta.

Koulutus on talousfoorumin mukaan tarjonnut työntekijöille mahdollisuuden tarvittavat taidot nopeasti muuttuvassa ympäristössä, ja luonut pohjan teknologiselle kehitykselle ja innovaatioille.

Ilman uusia investointeja Suomesta ei riitä vietävää.

Kehuja Suomi sai myös yrittäjyyttä tukevasta ekosysteemistä, joka esimerkiksi mahdollistaa investointien rahoituksen.

Kuinka on mahdollista, että maa, jossa perusasiat ovat kunnossa ei pärjää maailmanlaajuisessa kilpailussa? Miten maailman kilpailukykyisin maa voi olla talouden kehityksessä EU-maiden häntäpäässä?

Helsingin yliopiston valtio-opin yliopistolehtorin Ville-Pekka Sorsan mukaan kilpailukyvystä huolimatta kilpailuun ei lähdetä. Sorsan mielestä Suomi on kuin kilpajuoksija, joka tekee tosi paljon pr-työtä ja harjoittelee valtavasti, mutta siinä vaiheessa kuin kisa alkaa, ei mennä radalle. (HS 11.6.)

Huolimatta siitä, että ulkoa päin katsottuna kilpailukykymme on kunnossa, näyttää siltä, että kuluva vuosi on jo kolmas perättäinen miinusmerkkisen talouskasvun vuosi. Muun muassa Nordea, Lähi-Tapiola ja Danske Bank ovat arvioineet Suomen talouden supistuvan tänäkin vuonna.

Viime viikolla valtiovarainministeriö joutui vuorostaan heikentämään kasvuennustettaan. VM:n mukaan Suomen talous kasvaa tänä vuonna 0,2 prosenttia. Keväällä arvio oli 0,5 prosenttia.

Edelleen jatkuva taloustaantuma on johtanut siihen, ettei pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) hallituksen tärkein tavoite, velkasuhteen taittaminen, toteudu kuluvalla vaalikaudella.

VM:n mukaan julkisen velan suhde bkt:hen ylittää tänä vuonna EU:n kasvu- ja vakaussopimuksen kriittisenä pitämän 60 prosentin rajan.

Talouden muutosta parempaan on ennustettu jo pitkään, mutta kerta toisensa jälkeen ennusteita on jouduttu vetämään alaspäin. Ekonomistit puhuvatkin jo menetetyn talouskasvun vuosikymmenestä.

Suomi on viennistä riippuvainen kansantalous, joten vientimaiden talousongelmat aiheuttavat ongelmia myös meillä. Vaikka maailmantalous näyttää piristymisen merkkejä, vaikuttavat esimerkiksi Venäjän talousongelmat sekä vientiin että Suomeen suuntautuvaan matkailuun.

Myös omilla tekemisillä on ollut vaikutusta. Verojen kiristykset ja budjettileikkaukset ovat hyydyttäneet kotimaisen kysynnän.

Kotimaista kysyntää hidastaa myös investointien vähäisyys. Se ei kuitenkaan johdu pelkästään haluttomuudesta, vaan raskaasta lupabyrokratiasta.

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n yrittäjille tekemän kyselyn mukaan tällä hetkellä eri lupajärjestelmissä odottaa noin 3,6 miljardin euron investoinnit, jotka toisivat 10 000 uutta työpaikkaa.

Lupabyrokratian rattaissa olevien investointien määrä on merkittävä. Kataisen hallitus lupaili keväällä 600 miljoonan euron elvytyspakettia. Lupaa odottavien investointien määrä on siihen verrattuna kuusinkertainen.

Lupabyrokratian karsimisesta on puhuttu paljon, mutta kehitys on ollut päinvastainen. Ei ole mitään järkeä, että maailman kilpailukykyisin maa tukahduttaa investointihalukkuuden byrokratian rattaisiin.

Päättäjien on hyvä muistaa, että kilpailla voi myös hallinnon tehokkuudella. Byrokratian rattaat tarvitsevat rasvausta.

Rasvaa byrokratian rattaisiin.

Vapaaehtoisten varassa

Vapaaehtoisuuteen perustuvat sopimuspalokunnat ovat mukana noin 60 prosentissa pelastustoimen hälytystehtävistä. Luku on todella suuri. Suomen pelastustoimen tehokkuus riippuu paljolti vapaaehtoisista pelastajista.

Haja-asutusalueilla vapaaehtoisten palokuntien merkitys on aina tiedetty. Tänäkin päivänä sopimuspalokunnat huolehtivat pelastustehtävistä alueilla, jotka kattavat pinta-alasta 95 prosenttia. Tällä alueella asuu lähes puolet Suomen väestöstä.

Vapaaehtoisten palokuntien merkitys ei rajoitu kuitenkaan maaseudulle. Myös kaupunkien pelastustoimessa vapaaehtoisilla on tärkeä asema. Voidaan liioittelematta sanoa, että ilman vapaaehtoisia palokuntia Suomi olisi pelastusasioissa kehitysmaa. Nyt olemme sen sijaan maailman huipulla.

Sopimuspalokuntien määrä on väestön keskittymisen ja maaseudun tyhjenemisen myötä vähentynyt. Sopimuspalokuntien liiton mukaan nykyisen tilanteen kanssa voidaan vielä elää, mutta kovin suurta alamäkeä ei enää toivota.

Viimeisen kolmen vuoden aikana on loppunut 23 palokuntaa. Sopimuspalokuntalaisia on tällä hetkellä yli 13 000, kun vakituisia pelastustoimen työntekijöitä on 4 000. Jos vapaaehtoisten määrä vähenee paljon, paine vakituisen väen puolella kasvaa.

Palokunnat houkuttelevat nuoria reippaaseen ja tervehenkiseen toimintaan. Nuorisotyö on aina ollut vapaapalokuntien vahvuus. Siihen panostamalla voidaan jatkossakin pitää toiminnan taso korkealla.

Yhteiskunnalla on kaikki syy tukea tätä työtä.

VIERASYLIÖ

Gebhardin soihtu palaa kirkkaana

”Niitä tulevaisuusmahdollisuuksia, joita yhteistoiminta on avannut maanviljelijöille suurissa sivistysmaissa ja joitten merkitystä sekä maanviljelijät itse että hallitukset ovat ruvenneet yhä selvemmin käsittämään, olen tahtonut tässä kirjassa Suomen maanviljelijöille esittää.”

Näin kirjoitti Helsingin yliopistosta valmistunut historian tohtori Hannes Gebhard (1864–1933) Bonnissa Saksassa joulukuussa 1898 päivätyssä 500-sivuisessa teoksessa ”Maanviljelijäin yhteistoiminnasta ulkomailla”.

Kirjassa oli osuustoiminnan toimintaohjelma Suomea varten. Gebhard kirjoitti sen paljolti Saksan, Ranskan ja Britannian kokemuksiin pohjautuen.

Ohjelmasta nopeasti käytännön työhön

Tilaisuus ohjelman toimeenpanoon tuli jo pari kuukautta myöhemmin, kun Venäjän hallinto tiukensi otettaan Suomen suuriruhtinaskunnasta helmikuussa 1899.

Osuustoimintajärjestö Pellervo sai alkunsa loppuvuodesta. Osuustoiminnalla ryhdyttiin vahvistamaan suomalaisten poliittis-taloudellista selkärankaa keisarikunnan poliittista uhkaa vastaan.

Perussyy osuustoimintaohjelmaan ei ollut Suomen suhde Venäjään vaan vähäväkisen kansan suhde 1800-luvun kansainväliseen markkina- ja rahatalouteen. Vapaan kilpailun opista oli seurannut paljon hyvää, mutta myös pulmia:

Mitään suurta ei voi toteuttaa ilman innostusta, sitkeää työtä ja antaumusta.

”Vapaa kilpailu on kehittänyt taloudellista individualismia, joka ei ole muuta kuin kovinta itsekkyyttä.”

Vastareaktiona oli levinnyt ”suurten pääoman omistajien rajattomasta kilpailusta kärsivien rauhallinen pyrkimys omin voimin, mutta yhdistyneinä parantaa asemaansa”.

Ajan aalto nosti tarmokkaan 35-vuotiaan nuoren miehen kehityskulkujen nokkaan. Hän ei toiminut yksin, mutta oli palavasydämisin vertaistensa joukossa.

Köyhä kansa vaurauden tielle

Gebhard oli monessa todellisuudessa kasvanut henkilö. Hänen isoisänsä oli Suomeen muuttanut saksalainen. Itse hän vietti lapsuutensa Lapissa, Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Ei siis ihme, että häntä kiinnosti suomalaisen yhteiskunnan kehittäminen koko maassa ja eri sosiaaliluokissa. Keskeisiä olivat muun muassa tilattoman väestön aseman parantaminen, maakysymys ja pienviljelijäneuvonta.

Gebhardin työn ytimessä olivat osuuskassat ja -meijerit.

Osuuskassoilla ratkaistiin pienviljelijöiden luotto-olot, sillä ilman toimivaa luottojärjestelmää ei ole investointeja ja ilman investointeja ei ole kehitystä.

Luotot piti maksaa pois. Rahaa sai meijeritaloudesta, mutta sitä oli kehitettävä koko ketjultaan: osaamista, laatua ja omistajuutta.

Voin laatu oli nostettava niin korkealle, että tuotteesta oli saatavissa kunnon hinta. Se oli markkinoitava sinne, missä oli alituotantoa ja maksukykyä eli Britanniaan ja Saksaan.

Osuusmeijerit keskusosuuskuntineen oli perustettava maanviljelijöiden käsiin, jotta liiketoimintaan saatiin ryhti ja työn hedelmät valuivat sinne, missä työ oli tehty. Systeemi kasvatti itsekuriin ja tarkkuuteen.

Ruohon juurelta valtakunnallisuuteen

Osuustoiminnan perusidea oli liittyä yhteen – ruohonjuuritasolla paikallisosuuskuntiin ja valtakunnallisesti keskusosuuskuntiin. Paikallistason ymmärrys yhdistyisi keskustason ymmärrykseen, jolloin rakentava jännite veisi koko yritysryhmän ja kansanliikkeen menestykseen.

Nykykielellä sanottuna syntyisi siis kilpailuetuja, joita ei olisi muilla toimijoilla. Terveet liikeperiaatteet oli yhdistettävissä laatuun, tehokkuuteen, rehellisiin kauppatapoihin ja uuteen omistajuuteen.

Työtä oli monessa suunnassa. Vakuutusolot oli laitettava kuntoon keskinäisyyden pohjalta. Karjanjalostus oli avain tuotoksen nostoon. Edettävä oli sitä mukaa, kun opitaan.

Kuluttajaosuustoimintaan ei ollut kiire, koska ensin oli opittava tienaamaan ennen kuin keskityttiin kuluttamiseen. Suuren pääoman kansainväliseen metsäalan liiketoimintaan tuli lähteä mukaan vasta, kun oli saatu harjaannusta muilla talouden aloilta. Tappion vaara oli muutoin ilmeinen.

Osuuskuntia syntyi eri aloille ja eri väestöryhmien keskuuteen. Tarve oli ilmeinen ja kansa valmis lähtemään liikkeelle.

Erityisesti kuluttajat olivat liikekannalla maalla ja kaupungissa. Ensimmäiset työosuuskunnatkin syntyivät.

Gebhard toimi köyhyydestä eteenpäin pinnistelevän agraarisen Suomen palveluksessa. Osuuskuntamalli veti ihmisiä yhteiskuntaan oman elämänsä rakentajiksi. Ihmiset kasvoivat alamaisuudesta kansalaisuuteen.

Hanneksen puoliso Hedvig Gebhard tiivisti liikkeen 50-vuotisjuhlassa 1949 ikimuistoisesti: ”Mitään suurta ei voi toteuttaa ilman innostusta, sitkeää työtä ja antaumusta”.

Gebhardit eivät nähneet osuustoimintaa vain taloudellisten etujen ja hyvinvoinnin edistäjänä, vaan myös kansan henkisen ja siveellis-eettisen tason kohottajana.

Soihtu palaa, tarina kantaa

Hannes Gebhardin syntymästä tuli 8. huhtikuuta 150 vuotta. Juhlavuoteen sopii soihtusymboliikka, joka on kuvattuna Gebhardien sukuhaudalla Felix Nylundin veistämässä patsaassa.

Soitua pitelevä ihanteellinen nuorimies on Hannes Gebhard. Osuustoiminnan ihmisyyttä korostava aatepohja elää, kun aatteen soihtu palaa. Liekin tulee palaa, olemme osa hienoa tarinaa.

Ja tarina kantaa. Suomessa on osuuskuntien ja keskinäisten vakuutusyhtiöiden jäsenmäärä yli seitsemän miljoonaa. Osuustoiminta on laajimmin omistettu yritysmalli Suomessa.

Meillä on suurin osuustoimintasektori koko maailmassa suhteessa kansakunnan kokoon. Osuustoimintayritykset ovat niin vahvoja, että niillä on monilla aloilla merkittävä markkinoita kehittävä ja kiritävä vaikutus.

Välillä osuustoimintayritykset saavat jäseniltään kovaakin kritiikkiä. Varmuudella voi kuitenkin sanoa, että vielä hankalampi tilanne olisi ilman osuustoimintayrityksiä. Gebhardin aikana luodut liiketoimintaopit ja eettinen liiketoiminnan koodisto ovat kestäviä tänäkin päivänä.

Gebhardin voi asettaa kolmanneksi nimeksi vapaakaupan pioneerin Anders Chydeniuksen ja suomalaisen kansallisuusaatteen rakentajan J. V. Snellmanin rinnalle. Gebhard yhdisti taloudellisen liberalismin kansallisuusaatteeseen, jolloin elinkeinovapauden tuomat työkalut valjastettiin palvelemaan kansakokonaisuutta.

SAMI KARHU
Kirjoittaja on Pellervo-Seuran toimitusjohtaja.

RAHIKAINEN

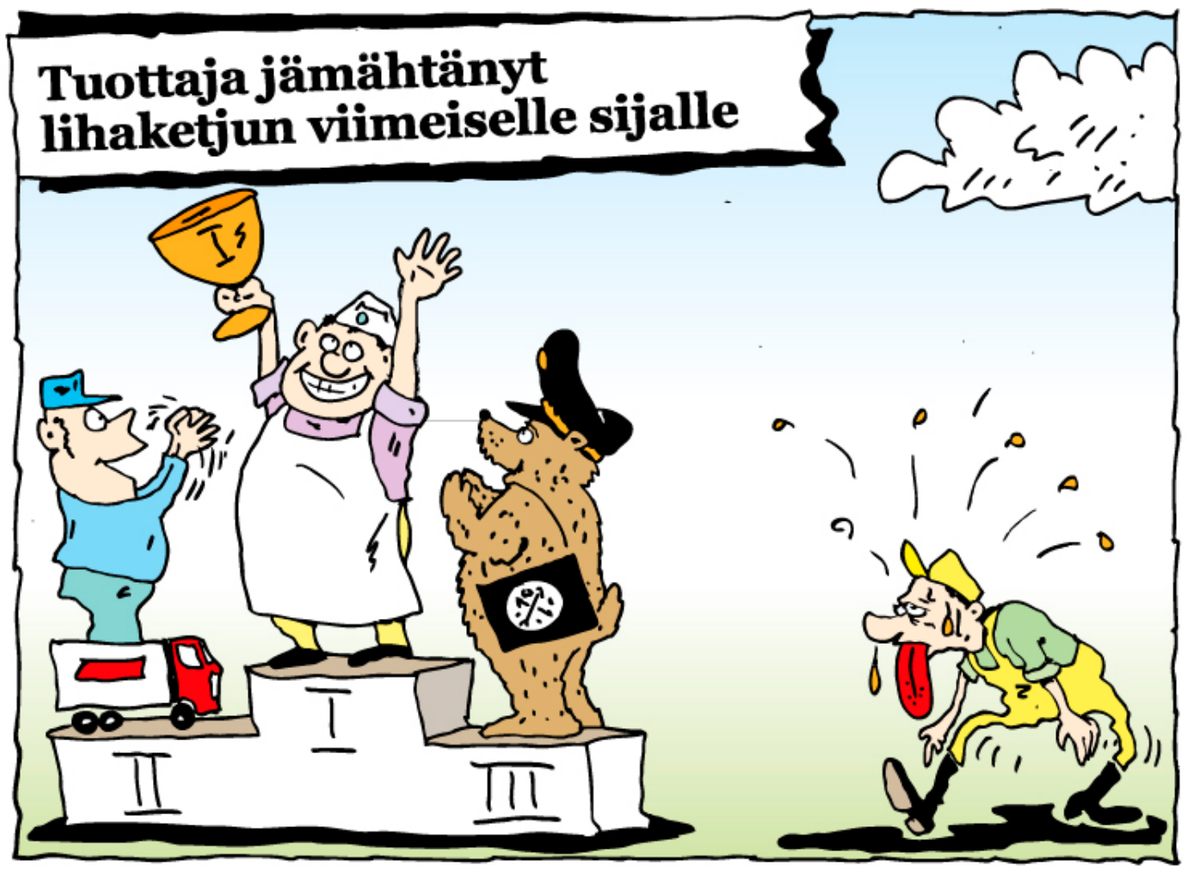

LEHTIKATSAUS

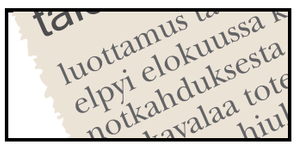

Lyhytnäköistä metsäkauppaa

Lapin Kansa ihmettelee Metsähallituksen kiirettä myydä omaisuuttaan Pohjois-Suomessa. *”Kaikki on kaupan Metsähallituksessa: maat, vedet, metsät, kämpät, kämppäkartanot ja nyt jopa konttoritkin.*

Kaiken takana on akuutissa rahapulassa oleva, jatkuvasti velkaantuva valtio, joka etsii uusia rahalähteitä kaikkialta.”

”Valtakunnan kukkaroa hoitava hallitus odottaa, että Metsähallitus tilittää valtiolle tänä vuonna 25 miljoonaa ylimääräistä euroa kiinteistökaupoilla.”

”Eikä tämäkään riitä hallitukselle, joka on nostanut Metsähallituksen tulostavoitetta jatkuvasti. Kuluvan vuoden perustavoite on 115 miljoonaa euroa ja ensi vuoden 120 miljoonaa euroa, mikä on samaa tasoa kuin 2013 ennätystulos.”

”On vaikea löytää järkeviä perusteluja sille, miksi hallitus pakottaa liikelaitoksensa kauppaamaan tuottavinta pääomaansa, kuten talousmetsiään samalla, kun valtioneuvosto vaatii siltä vuosi vuoden jälkeen yhä kovempia tuloksia.”

Eroon rattijuopoista

Kouvolan Sanomat pohti juhannuksen kynnyksellä, miksi rattijuoppous on edelleen niin suuri ongelma Suomessa. *”Eduskunta aloitti viime viikolla rattijuopumuksen seuraamuksien koventamista vaativan kansalaisaloitteen käsittelyn. Yli 62 000 allekirjoitusta keränneessä aloitteessa esitetään muun muassa ankarampia vankeusrangaistuksia ja ajo-oikeuden menetyksiä sekä promillerajan alentamista.”*

”Ehkäisemistoimien, kuten päihdeongelmien hoidon sekä poliisin liikennevalvonnan, kehittäminen törmää näinä aikoina valitettavasti valtion ja kuntien rahapulaan.”

”Teknisenä keinona alkolukko on osoittanut tehonsa rattijuopumustapausten estäjänä. Sen kehittämiselle ja käytön lisäämiselle on asetettu tavoitteita, joita ei kuitenkaan ole saavutettu.”

KOLUMNI: TIINA HEIKKINEN

Metsän monet kasvot

Metsä on suomalaiseen tapaan ollut osa elämääni aivan lapsuudesta asti. Kotitaloani ympäröivät eteläsuomalaisen haja-asutusalueen pellot ja metsät. Lähimmät naapurit olivat niiden takana, satojen metrien päässä.

Jo silloin minua kiinnosti lähimetsissä samoilu.

Metsässä oli jotain salaperäistä ja jopa pelottavaa. Kannonkoloissa ja juurakoissa asui ystävällisiä mielikuvitusolentoja, ja vanhojen puiden saattoi kuulla kertovan tarinoita menneistä ajoista.

Opin tuntemaan kasvit ja puut, kuuntelemaan linnunlaulua ja seuraamaan oravien touhuja. Joskus kuitenkin pelkäsin eksyväni. Metsä vaikutti niin suurelta ja puoleensavetävältä. Puiden välistä ei aina edes näkynyt, minne olin menossa ja mistä tulossa.

Metsä oli kuitenkin myös jollain tavalla turvallinen.

Siellä eivät talven lumisuus tai kesän kuumuus tuntuneet. Se ikään kuin suojeli kulkijaansa kaikelta pahalta. Jo ammoisina aikoina suomalaiset ovatkin paenneet vihollista metsiin.

Puiden välistä ei aina näkynyt, minne olin menossa ja mistä tulossa.

tiina.heikkinen@maaseuduntulevaisuus.fi

Ennen minua metsä on ollut läsnä monen suomalaisen elämässä. Sille onkin muodostunut monenlaisia merkityksiä ja arvoja.

Osa arvoista palautuu lapsuuteen tai vieläkin kauemmas menneiden sukupolvien taa. Toiset niistä ovat enemmän nykyaikaisia.

Metsään ja puihin liittyy monien mielestä hengellisyyttä. Niiden kautta saa helposti yhteyden yliluonnolliseen. Entisaikaan kerrottiinkin metsässä sattuneita havaintoja niin keijuista, tontuista kuin yksisarvisistakin.

Puista erityisesti pihlaja oli muinaissuomalaisille pyhä. Sen oksat tuottivat karjaonnea ja karkottivat karhut. Pihlajaa ei saanut kaataa, sillä se tuotti huonoa onnea.

Juhannuksen aikaan metsissä on tehty myös monenlaisia taikoja. Saniaisen uskottiin kukkivan vain juhannusyönä. Kukan löytäjän tuli poimia se nopeasti, jolloin hän sai osakseen sen taikavoimat.

Myös virvatulia eli aarnivalkeita kannatti tarkkailla juhannusyönä. Niiden merkitsemästä paikasta metsän kulkija saattoi löytää aarteen.

Nykypäivänä metsä on monille rahalähde ja taloudellinen turva. Kun puut ovat kasvaneet tiettyyn ikään, on aika hakata ne pois ja istuttaa uutta tilalle.

Puusta on tehty taloja, huonekaluja, käyttöesineitä ja paperia. Metsät ovatkin olleet pitkään taloutemme perusta.

Metsänomistajat ovat kuitenkin enenevässä määrin huomioimassa myös monimuotoisuus- ja virkistysnäkökohdat metsien käsittelyssä. Lisäksi uusi metsälaki mahdollistaa metsien hoidon myös muuten kuin avohakkuilla.

Uusi metsä kasvaa hakkuuaukolle melko nopeasti. Tämän olen todennut seuratessani lapsuudenmetsäni muutosta aukosta nuoreksi taimikoksi.

Jo parissa vuodessa vadelma ja maitohorsma valtaavat alan yhdessä istutustainten kanssa. Hieman myöhemmin paikalla onkin jo pihlajan, koivun ja havupuiden kansoittama, taimikonhoitoa vaativa ryteikkö.

Metsäalaa opiskelevana ymmärrän metsien uudistamisen ja hoidon tärkeyden. Kuitenkin silmääni viehättävät eniten villin ja vapaan näköiset, luonnontilaa lähellä olevat metsiköt. Niitä on, yllättävää kyllä, myös Helsingissä.

Oma helsinkiläinen opiskelija-asuntoni

sijaitsee kaupunkimetsikön kupeessa. Onneksi, sillä saan metsissä liikkumisesta voimaa ja innostusta etenkin keväiseen aikaan.

On mukava katsella, kun luonto heräilee talviunestaan ja kaikki muuttuu valoisammaksi ja vihreämmäksi. Mieli muuttuu vapautuneemmaksi ja kaikki tuntuu paremmalta.

Metsillä onkin tutkittua vaikutusta ihmisen hyvinvointiin. Verenpaineen ja pulssin on todettu alenevan metsäympäristössä kuljettaessa. Lisäksi stressihormonien määrä vähenee ja mieliala nousee.

Olin vastikään tekemässä juttua Maa- ja kotitalousnaisten järjestämästä puunhalauksen Suomen ennätyksestä. Osallistuin itsekin halaukseen, ja koskettaessani puuta tunsin heti rauhoittuvani ja saavani lisää voimaa.

Halaamani vanha kuusi seisoi tukevasti vieressäni. Se ikään kuin piti minusta huolta. Sain tuntea käsieni alla halkeilevan kaarnan ja silittää sitä. Pystyin haistamaan pihkan voimakkaan tuoksun. Ajatukset lensivät.

Päätin jättää murheeni ja huoleni kuusen kannettaviksi. Se on vahvempi kuin minä, surkoon puolestani.